

УДК 336.7

Бодрова Н.Е.

*кандидат технічних наук,
доцент кафедри фінансів і аудиту
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»*

УПРАВЛІННЯ ЗОЛOTOВАЛЮТНИМИ РЕЗЕРВАМИ В СИСТЕМІ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ

У статті розкрито місце і роль управління золотовалютними резервами в системі регулювання валютних відносин держави. Проаналізовано структуру і динаміку обсягів офіційних резервів України та виявлено основні макроекономічні причини їх зміни. Запропоновано модель оцінки впливу макроекономічних факторів на величину резервів країни.

Ключові слова: валютний курс, монетарне золото, експорт, імпорт, зовнішній борг, валютні інтервенції.

Бодрова Н.Э. УПРАВЛЕНИЕ ЗОЛOTOВАЛЮТНЫМИ РЕЗЕРВАМИ В СИСТЕМЕ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ УКРАИНЫ

В статье раскрыты место и роль управления золотовалютными резервами в системе регулирования валютных отношений государства. Проанализированы структура и динамика объемов официальных резервов Украины и выявлены основные макроэкономические причины их изменения. Предложена модель оценки влияния макроэкономических факторов на величину резервов страны.

Ключевые слова: валютный курс, монетарное золото, экспорт, импорт, внешний долг, валютные интервенции.

Bodrova N.E. THE OFFICIAL RESERVES' MANAGEMENT IN UKRAINE'S FOREIGN EXCHANGE CONTROL SYSTEM

In the article the place and role of the official reserves management in the foreign exchange control system of the state are uncovered. The structure and dynamics of the Ukraine's official reserves are analyzed and the main macroeconomic factors of their changes are detected. The model of the macroeconomic factors influencing estimation on the value of country's reserves is offered.

Keywords: exchange rate, monetary gold, export, import, internal debt, foreign exchange interventions.

Постановка проблеми. В умовах трансформації економічних процесів в Україні та стрімкого розвитку банківського сектору в Україні великого значення набуває зростання ролі центрального банку як регулятора валютних відносин і провідника грошово-кредитної й валютної політики країни. Одним з головних завдань державного валютного регулювання є управління золотовалютними резервами, які призначені для здійснення міжнародних розрахунків, виплат зовнішнього боргу країни та проведення валютних інтервенцій з метою регулювання курсу національної грошової одиниці.

Проте, як свідчить світовий досвід, недостатня увага центральних банків до питань управління золотовалютними резервами може призвести до значних фінансових втрат, які не тільки зменшують обсяги офіційних резервів, але й негативно впливають на авторитет центрального банку.

На сьогодні актуальність цього питання значно підвищується й у зв'язку з розвитком світового фінансового ринку, зростанням складності сучасних фінансових інструментів та підвищення рівня ризиків. Для більшості центральних банків країн постає питання щодо зміни структури своїх офіційних резервів та перегляду ролі золотого запасу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам, пов'язаним з управлінням золотовалютними резервами, присвячено багато наукових праць вітчизняних і зарубіжних науковців. Вагомий внесок у розробку цих питань внесли такі іноземні вчені, як Р. Алібера, В. Арджі, А. Бен-Бассата, К. Блекмен, С. Едвардс, Д. Нордман. Окремі аспекти управління резервами як складової грошово-кредитної політики були досліджені у наукових працях відомих вітчизняних вчених С.Я. Боринця, М.І. Савлука, А.М. Мороза [1], В.С. Стельмаха, В.І. Міщенко [2], В.О. Романишина, Ю.М. Уманціва [3], а також відомих російських науковців – Л.Н. Красавіної [4] та І.Т. Балабанова. Аналіз зазначених робіт показав

наявність значних розбіжностей щодо формування резервів та їх складу в залежності від цілей грошово-кредитної політики й режиму курсоутворення, прийнятих у певній країні, а також критеріїв ефективності використання резервів.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. За останні роки спостерігається тенденція поступового хронічного зниження обсягів офіційних резервів країни. Також недостатньо уваги приділено оцінці сформованої структури офіційних резервів України в останні роки. Отже, необхідними є проведення досліджень щодо визначення чинників впливу на зміну обсягів золотовалютних резервів, а також оцінки доцільності й обґрунтованості їхньої структури.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі золотовалютних резервів як одного із захисних елементів економіки, механізму управління резервами при реалізації валютної політики, а також визначення особливостей управління резервами Національним банком України в останні роки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з найважливіших складових економічної політики країни є валютна політика. Напрямок і форми валютної політики визначаються станом країни у світовому господарстві, а також завданнями, що поставлені перед національною економікою. Цілі валютної політики мають бути спрямовані на забезпечення стабільності курсу національної грошової одиниці, сприяння через курс валюти залученню іноземних інвестицій, регулювання зовнішніх платіжних відносин з іншими країнами і накопичення золотовалютних резервів.

У більшості країн центральний банк є провідником державної політики, хоча, наприклад, в Італії, Естонії, Литві, а також у Гонконгу та Сінгапурі валютну політику розробляють і реалізують поряд з центральним банком спеціально створені відомства – валютні бюро.

Досягнення цілей валютної політики забезпечується через механізм валютного регулювання (зако-

нодавче регулювання валютних відносин) та валютного контролю (контроль за виконанням вимог, норм та правил).

Слід зазначити, що режим формування і використання державних золотовалютних резервів є однією зі складових національної валютної системи країни й проявляється у формі використання валютних запасів для підтримання рівноваги на національному валютному ринку з метою стабілізації зовнішньої і внутрішньої вартості грошей при збереженні незалежності центрального банку в проведенні національної монетарної політики.

До золотовалютних резервів відносять резерви країни, що включають у себе активи, визнані світовим співтовариством як міжнародні та призначені для міжнародних розрахунків. Сучасні золотовалютні резерви складаються з п'яти основних компонентів: золотого запасу, вільно конвертованої валюти, резервної позиції, спеціальних прав запозичення, цінних паперів (крім акцій), що оплачуються в іноземній валюті.

Золоті запаси – це запаси, якими володіють центральні банки та міжнародні валютно-фінансові організації, що використовуються ними як резервний фонд коштів для міжнародних платежів. Під час оцінки вартості золотих резервів використовується ринкова ціна золота. Через постійні коливання цієї ціни уряди країн змушені періодично проводити переоцінювання своїх золотих запасів.

Вільно конвертована валюта (ВКВ) становить основу золотовалютних резервів будь-якої країни. Такі запаси виступають у формі залишків на кореспондентських рахунках у закордонних банках, короткострокових банківських депозитів, а також ліквідних фінансових інструментів (казначейських векселів, коротко- та довгострокових урядових цінних паперів). Резервна позиція відповідає частині установчого внеску країни в МВФ (до 25% квоти), зробленого у резервних активах. Спеціальні права запозичення (СПЗ) є міжнародними кредитними резервними та платіжними коштами, випущеними МВФ, що використовуються для врегулювання сальдо платіжного балансу, здійснення розрахунків із МВФ та визначення співвідношення вартостей національних валют країн – членів МВФ.

Можна виділити два основних призначення офіційних золотовалютних резервів: трансакційне (здійснення міжнародних розрахунків країни) та інтервенційне (проведення валютних інтервенцій з метою регулювання курсу національної грошової одиниці).

У трансакційному призначенні золотовалютні резерви спрямовані на обслуговування зв'язків національної економіки зі світовою. У цьому призначенні вони слугують запасом ліквідних коштів, які забезпечують платоспроможність країни на світовому ринку. Потреби в резервах, виходячи з трансакційного призначення, визначаються обсягами платежів за зовнішніми зобов'язаннями, пов'язаними з імпортом товарів та послуг, обслуговуванням зовнішнього боргу держави та експортом капіталу. Інтервенційне призначення спрямоване на підтримку зовнішньої та внутрішньої вартості національних грошей.

Валютна інтервенція є одним з напрямків валютного регулювання, що полягає у втручанні центрального банку у функціонування валютного ринку через купівлю-продаж іноземної валюти з метою впливу на курс національної грошової одиниці.

Рис. 1. Основні напрямки реалізації політики управління офіційними резервами країни

Джерело: [3, с. 414]

Визначення потреб у золотовалютних резервах, виходячи з інтервенційного призначення, в основному, залежать від обсягів грошової маси, яка функціонує у внутрішньому обороті країни. Це зумовлено тим, що формування резервів базується на надходженнях валютної виручки експортерів, притоках іноземних капіталів й доходів від іноземних інвестицій. Використання цих надходжень валюти всередині країни можливе через її обмін на національну валюту. Якщо пропозиція грошей є недостатньою, центральний банк повинен викупити надлишок валюти у централізований резерв через емісію, що може призвести до девальвації національної валюти, скорочення експорту та дестабілізації економіки. Якщо пропозиція валюти буде більшою за попит на неї, виникне загроза їх знецінення, і центральний банк повинен буде скупити надлишок національної валюти за рахунок золотовалютного резерву. При цьому відбудеться зменшення обсягів цього резерву та грошової маси в обороті.

Якщо центральний банк своєчасно не проведе валютну інтервенцію, може розпочатися падіння курсу національної валюти, що призведе до подорожчання імпорту, зростання цін на внутрішньому ринку та загрози інфляції.

Основні напрямки здійснення управління золотовалютними резервами наведені на рис. 1.

Отже, при управлінні резервами центральний банк має керуватися критеріями ліквідності, рентабельності й наявністю державних гарантій. Розміщення золотовалютних резервів має велике значення для страхування їх від знецінення та для одержання додаткових доходів і збільшення обсягів. Таким чином, повинна проводитися періодична реструктуризація резервів при очікуванні погіршення кон'юнктури світового валютного ринку.

Слід відзначити, що у більшості розвинених країн короткострокові ліквідні активи становлять близько 50% загального обсягу активів, але у країнах з перехідною економікою вони досягають 80-90% внаслідок потреби частого проведення валютних інтервенцій, обсяги яких досить часто важко спрогнозувати.

Оптимізація розміру золотовалютних резервів має важливе значення для країни, оскільки зниження їх розміру погіршує платоспроможність країни на світовому ринку та обмежує регулятивні можливості у грошовій сфері. Водночас завищення обсягу золотовалютних резервів призводить до «заморожування» значної частини національного багатства країни на тривалий проміжок часу. Значне зниження рівня резервів внаслідок тривалого дефіциту платіжно-

го балансу також може призвести до того, що країна не задовольнить свої життєво важливі потреби за допомогою імпорту чи не матиме можливості обслуговувати зовнішні боргові зобов'язання. Надмірне зростання резервів за постійного переважання зовнішніх надходжень над видатками сприяє збільшенню грошової маси в обігу, що стимулює інфляцію та призводить до значного відпливу коштів зі сфери виробництва у грошову сферу.

Розглянемо стан золотовалютних резервів України до наступу світової фінансової кризи, пік якої відбувався у 2008-2009 роках, та в останні роки. У 2006-2007 роках спостерігалася стрімке нарощування обсягів золотовалютних резервів (табл. 1).

Обсяги міжнародних резервів у 2007 році підвищилися до 32,47 млрд. дол. США при здійсненні платежів з виконання зовнішніх боргових зобов'язань Уряду та НБУ. Зростанню обсягів резервів сприяло проведення активних валютних інтервенцій НБУ з купівлі іноземної валюти. Під час кризи політика управління золотовалютними резервами НБУ була спрямована на підтримання обсягів резервів. Величина міжнародних золотовалютних резервів за 2008 рік зменшилася лише на 2,8% і становила 31,54 млрд. дол. США, що дало змогу дотримуватися критерію ефективності за чистими міжнародними резервами програми «Стенд-бай» МВФ. В цілому їх обсяг був достатнім для фінансування майбутнього імпорту товарів і послуг упродовж 3-4 місяців. У 2009-2011 рр. спостерігалася тенденція нестабільності у формуванні офіційних резервів країни, що було пов'язано з валютними інтервенціями НБУ з продажу іноземної валюти, дефіцитом державного бюджету та здійсненням платежів за державними зовнішніми зобов'язаннями. Позитивні тенденції стабілізації на валютному ринку у 2010 році та отримання додаткових кредитів дали змогу НБУ відновити купівлю іноземної валюти та отримати наприкінці року додатне сальдо валютних інтервенцій, що привело до

підвищення обсягів резервів країни. При цьому величини золотовалютних резервів було достатньою для фінансування майбутнього імпорту протягом 4-5 місяців. Але, починаючи з 2011 року до теперішнього часу, спостерігалася тенденція поступового зниження їхнього обсягу з кожним роком, що пов'язано з виплатами за зовнішніми зобов'язаннями та підтриманням стабільного валютного курсу.

У 2012 році на динаміку резервів позитивно вплинув також фактор емісії облигацій (ОЗДП й ОВДП) та казначейських зобов'язань в іноземній валюті. Крім цього, був отриманий приріст доходу від розміщення резервів та курсової різниці. Але в цілому, внаслідок здійснення платежів за зовнішнім боргом, наприкінці 2012 року спостерігалася зниження обсягів резервів на 22,8%. Слід зауважити, що станом на 01.01.2014 року їх величина становила 20,41 млрд. дол. США, що практично відповідає рівню 2006 року. За перше півріччя 2014 року спостерігалася значне падіння обсягів резервів на 30,32%.

Розгляд структури резервів, які задіяні у валютних інтервенціях НБУ в останні роки, показав, що основними валютами офіційних резервів України є долар США та євро (табл. 2).

Слід відзначити, що англійський фунт стерлінгів, швейцарський франк і австралійський долар були використані для диверсифікації резервів й отримання додаткових доходів. Позитивною рисою, що характеризує політику формування резервів, було здійснення закупівлі монетарного золота у 2013 році. Слід зауважити, що у листопаді-грудні 2012 року спостерігався продаж майже усіх видів резервних валют, які не компенсувалися відповідною купівлею (табл. 3).

Цікавим у проведенні політики управління резервами є факт підтримання однієї стратегії щодо купівлі або продажу певної валюти протягом кілька місяців. Також слід відзначити, що протягом останніх місяців 2013 року НБУ активно проводив інтервенції з про-

Таблиця 1

Динаміка обсягів золотовалютних резервів України у 2006 р. – початок 2014 р.

Дата	Обсяги міжнародних золотовалютних резервів України, млн. дол. США	Абсолютне відхилення обсягів резервів, млн. дол. США	Темп зміни обсягів резервів, %
01.01.2006	22358	2967	15,30
01.01.2007	32479	10121	45,27
01.01.2008	31543	-936	-2,88
01.01.2009	32500	957	3,03
01.01.2010	26505	-5995	-18,45
01.01.2011	34576	8071	30,45
01.01.2012	31794	-2782	-8,05
01.01.2013	24546	-7248	-22,80
01.01.2014	20415	-4131	-16,83
01.05.2014	14226	-6189	-30,32

Джерело: розраховано автором на основі [7]

Таблиця 2

Купівля іноземної валюти при здійсненні валютних інтервенцій НБУ у 2012 р. – початок 2014 р., млн. дол.

Дата	Долар США	Євро	Англійський фунт стерлінгів	Австралійський долар	Монетарне золото
01.01.2012		384,00	61,70	27,80	
01.02.2012		8,60			
01.03.2012		21,00		152,00	
01.04.2012		114,00			
01.05.2012		230,00			
01.06.2012	70,00			310,50	
01.07.2012	584,50				

Продовження таблиці 2

01.08.2012	250,00				
01.09.2012	850,00		63,20		
01.10.2012	150,00		50,00	96,50	
01.11.2012	460,00				
01.12.2012	290,00	250,00			
01.01.2013		5,00			
01.02.2013		20,00			
01.03.2013		260,00			10,00
01.04.2013	60,00	100,00			
01.05.2013	40,00				
01.06.2013				391,00	
01.07.2013					82,40
01.08.2013					
01.09.2013					
01.10.2013					
01.11.2013					
01.12.2013					
01.01.2014					
01.02.2014					
01.03.2014	119,30	41,00			
01.04.2014	52,30				
01.05.2014					
01.06.2014	211,60				
Всього	2926,10	1433,60	174,90	977,80	92,40

Джерело: [6]

Таблиця 3

Продаж іноземної валюти при здійсненні валютних інтервенцій НБУ у 2012 р. – початок 2014 р., млн. дол.

Дата	Долар США	Євро	Англійський фунт стерлінгів	Швейцарський франк	Австралійський долар
01.01.2012	456,20				
01.02.2012	904,40				
01.03.2012					
01.04.2012	304,30				
01.05.2012					
01.06.2012	453,00				
01.07.2012	1288,50				
01.08.2012	778,40	570,00			
01.09.2012	248,40	300,00			
01.10.2012		1200,00	200,00		
01.11.2012	695,00	535,00	95,00	669,00	
01.12.2012	1629,40		70,00	100,00	410,00
01.01.2013		80,00			320,00
01.02.2013		242,00			
01.03.2013		440,00			
01.04.2013	496,10				
01.05.2013		180,00			
01.06.2013					
01.07.2013					
01.08.2013					
01.09.2013					
01.10.2013	271,40	164,80			95,00
01.11.2013	148,60	110,00			
01.12.2013	361,10	215,00	92,00		
01.01.2014	430,30	305,00	13,00		81,00
01.02.2014	1267,20				
01.03.2014	1895,10	200,00			
01.04.2014					
01.05.2014					
Всього	11627,40	4541,80	470,00	769,00	906,00

Джерело: [6]

дажу валюти, впливаючи таким чином на курсоутворення на валютному ринку. Однак, як свідчать результати аналізу, обсяги продажу іноземних валют в останні роки значно перевищували обсяги їх купівлі, крім австралійського долара. Зниження частки таких вагомих резервних валют, як швейцарський франк та англійський фунт стерлінгів у складі резервів, може негативно вплинути на динаміку обсягів золотовалютних резервів у довгостроковій перспективі.

Розгляд загальної структури золотовалютних резервів України станом на 01.05.2014 року показав, що основну частку становлять цінні папери, номіновані в іноземній валюті (74,49%), валюта та депозити – 12,81%, золото (у т. ч. золоті депозити та золоті «свопи») – 12,49% (рис. 2).

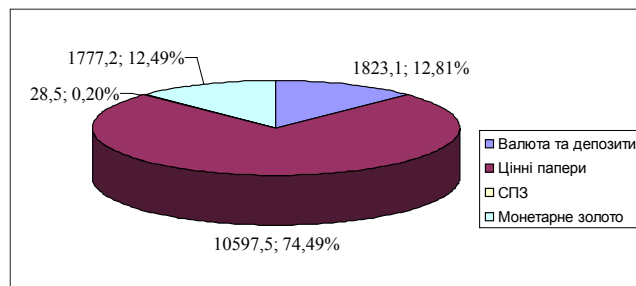

Рис. 2. Структура офіційних резервів України станом на 01.05.2014 р.

Джерело: [8]

Поступове нарощування обсягів монетарного золота у складі офіційних резервів України свідчить про обґрунтовану політику НБУ при вирішенні завдань щодо диверсифікації, страхування ризиків, підвищення дохідності від раціонально сформованої структури резервів (табл. 4).

У цілому обсяги золотовалютних резервів залежать від таких факторів, як стан зовнішньої торгівлі, урівноваженість платіжного балансу, режим валют-

них обмежень, характер політики інтервенцій та режим валютних курсів. Однак не є визначеним, в якому ступеню впливають ці фактори на зміну величини золотовалютних резервів. Розглянемо дію зміни основних макроекономічних показників на зміну обсягів міжнародних резервів України. Для цього проведемо регресійний аналіз макроекономічних даних за період з 2006 по 2013 роки (дані щомісячні) [7].

Отримана модель має наступний вигляд:

$$y = 13928,64 + 1,25x_1 - 0,89x_2 + 0,27x_3 - 46x_4,$$

де y – величина офіційних міжнародних резервів;

x_1 – обсяги експорту країни;

x_2 – обсяги імпорту країни;

x_3 – величина зовнішнього боргу;

x_4 – обмінний курс гривні до долара США.

Проведемо оцінювання отриманих результатів за достовірності та адекватності, а також визначимо силу впливу кожного з факторів (табл. 5).

Результати оцінювання сили впливу макроекономічних факторів на обсяги міжнародних показали, що найбільш значущими факторами є зміни обсягів експорту та імпорту. Вплив величини зовнішнього боргу країни менше у 2,5 рази, ніж дія показників торговельного балансу. Найменший вплив має валютний курс, встановлений на внутрішньому ринку країни (у 2,2 рази менший, ніж вплив величини зовнішнього боргу, та у 4 рази менший за вплив показників торговельного балансу). Причому зростання обсягів експорту призводять до збільшення резервів, зростання інших факторів – до їх зниження. Перевірка моделі на адекватність показала її високу ступінь точності й достовірності (коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,9188$).

Таким чином, при управлінні золотовалютними резервами необхідно, перш за все, приділяти особливу увагу факторам, що призводять до зниження міжнародних резервів країни, що є особливо важливим у сучасних економічних умовах їх поступового падіння на протязі останніх трьох років.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідженнями виявлено, що політика управління золотова-

Таблиця 4

Динаміка обсягів монетарного золота у складі золотовалютних резервів України у 2006 р. – початок 2014 р.

Дата	Обсяги монетарного золота, млн. дол. США	Абсолютне відхилення обсягів резервів, млн. дол. США	Темп зміни обсягів резервів, %
01.01.2006	354,30	91,10	34,61
01.01.2007	492,90	138,60	39,12
01.01.2008	820,60	327,70	66,48
01.01.2009	772,70	-47,90	-5,84
01.01.2010	948,00	175,30	22,69
01.01.2011	1249,00	301,00	31,75
01.01.2012	1385,30	136,30	10,91
01.01.2013	1890,40	505,10	36,46
01.01.2014	1640,20	-250,20	-13,24
01.05.2014	1777,20	137,00	8,35

Джерело: розраховано автором на основі [7]

Таблиця 5

Параметри регресійної моделі оцінки впливу зміни макроекономічних факторів на зміну обсягів золотовалютних резервів України

Змінні фактори	Параметр β	Середньо-квадратичне відхилення β	Параметр b	Середньо-квадратичне відхилення b	Статистика $t(6)$	p-рівень
Константа			13928,64	15046,32	0,92572	0,385396
x_1	2,81092	1,419715	1,25	0,63	1,97992	0,088192
x_2	-2,59908	1,498828	-0,89	0,51	-1,73407	0,126497
x_3	1,16952	0,72233	0,27	0,16	1,61909	0,14946
x_4	-0,64177	0,43364	-46	31,08	-1,47996	0,182426

лютними резервами реалізується через механізми валютного регулювання. Вибір стратегічних напрямків управління валютними резервами залежить від конкретної економічної ситуації та напрямків грошово-кредитної політики, стану державної заборгованості й торговельного балансу країни. При виборі якісного складу валютних резервів центральні банки враховують цілі використання резервів. У разі, коли валютні резерви в основному призначені для проведення валютних інтервенцій, склад резервних валют є мінімально диверсифікованим, а найбільшу його частку мають іноземні валюти, що найбільше використовуються у валютних інтервенціях. Якщо основним призначенням валютних резервів є врегулювання зовнішніх платежів, то склад валютних активів є більш диверсифікованим.

В Україні в останні роки спостерігається поступове зниження обсягів міжнародних резервів до рівня 2006 року, що потребує аналізу й контролю макроекономічних факторів, які впливають на величину золотовалютних резервів.

Виявлено, що найбільш значимими факторами є обсяги експорту та імпорту країни. Менш вагомим, але важливим є фактор зміни величини зовнішніх зобов'язань. Зміна валютного курсу на внутрішньому ринку здійснює найменший вплив на обсяги резервів з чотирьох факторів, що були проаналізовані. Напрямок подальших досліджень є пошук і розроб-

ка моделі для визначення оптимальної структури резервних валютних активів за умови постійної зміни їх курсів на світових валютних ринках.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гроші та кредит : підруч. / [Савлук М.І., Мороз А.М., Пуховкіна М.Ф. та ін.]; за заг. ред. М.І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2001. – 602 с.
2. Грошово-кредитна політика в Україні / [Стельмах В.С., Єліфанов А.О., Гребеник Н.І., Міщенко В.І.]; за заг. ред. В.І. Міщенка. – [2-ге вид.]. – К. : Знання, 2003. – 421 с.
3. Романишин В.О. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч. посіб. / [Романишин В.О., Уманців Ю.М.]. – К. : Атіка, 2005. – 480 с.
4. Красавина Л.Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения : учебн. / Л.Н. Красавина – М. : Финансы и статистика, 2005. – 576 с.
5. Дзюблюк О.В. Валютна політика : підручник / О.В. Дзюблюк – К. : Знання, 2007. – 422 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Монетарні огляди за 2006 – 2013 роки / Економічні матеріали // Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua/control/uk/publish/doccatalog/document.pdf>. – Назва з титул. екрану.
7. Статистичний бюлетень НБУ за 2006-2013 роки / Статистика // Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category/>. – Назва з титул. екрану.
8. Золотовалютні резерви України // Міністерство фінансів: курси, ставки, індекси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/indexes/goldreserves>. – Назва з титул. екрану.

УДК 336.027

Бужак Ю.С.

здобувач

Європейського університету

КЛАСИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена виокремленню факторів впливу на функціонування системи оподаткування імпорту операцій в Україні. Проаналізовано сутність поняття «фактори впливу на функціонування системи оподаткування імпорту операцій». Ідентифіковані фактори впливу на систему оподаткування запропоновано поділяти на екзогенні та ендогенні. Виділено фактори, що здійснюють стабільний та найсильніший вплив на систему оподаткування імпорту операцій в Україні.

Ключові слова: оподаткування імпорту операцій, імпорт, імпорту операції, фактори впливу на оподаткування імпорту, класифікація факторів.

Бужак Ю.С. КЛАССИФИКАЦИЯ ФАКТОРОВ ВЛИЯНИЯ НА ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ИМПОРТНЫХ ОПЕРАЦИЙ В УКРАИНЕ

Статья посвящена выделению факторов влияния на функционирование системы налогообложения импортных операций в Украине. Проанализирована сущность понятия «факторы влияния на функционирование системы налогообложения импортных операций». Идентифицированные факторы влияния на систему налогообложения предложено разделять на экзогенные и эндогенные. Выделены факторы, которые осуществляют наиболее стабильное и сильное влияние на систему налогообложения импортных операций в Украине.

Ключевые слова: налогообложение импортных операций, импорт, импортные операции, факторы влияния на налогообложение импорта, классификация факторов.

Buzhak Ju.S. CLASSIFICATION OF FACTORS INFLUENCING ON FUNCTIONING OF SYSTEM OF THE TAXATION OF IMPORT OPERATIONS IN UKRAINE

The article is devoted to allocation factors influencing on functioning of system of the taxation of import operations in Ukraine. The essence of the concept «factors of influence on functioning of system of the taxation of import operations» is analysed. It is offered to divide the identified factors of influence on system of the taxation on exogenous and endogenous. Factors which carry out stable and strong influence on system of the taxation of import operations in Ukraine are allocated.

Keywords: taxation of import operations, import, import operations, factors of influence on the taxation of import, classification of factors.

Постановка проблеми. Якісний аналіз системи оподаткування імпорту операцій в Україні потребує дослідження факторів впливу на функціонуван-

ня системи оподаткування імпорту: їх ідентифікації, класифікації та виявлення факторів максимально-го впливу. Зазначені фактори визначають політику